

A trianoni békediktátum

Zongor Emma

A trianoni békeszerződés az első világháborút lezáró Párizs környéki békeszerződések rendszerének részeként az első világháborúban vesztes Magyarország és a háborúban győztes antant szövetség hatalmai között létrejött békeszerződés, amely többek között az Osztrák–Magyar Monarchia felbomlása miatt meghatározta Magyarország új határait és sok kis multinacionális államot hozott létre a birodalom helyett.

2020.06.04 a Trianoni békediktátum

100. évfordulója!

A szerződést a felek, budapesti idő szerint 1920. június 4-én 16:32-kor írták alá a versaillesi Nagy Trianon-kastély 52 méter hosszú és 7 méter széles folyosóján, a La galérie des Cotelles-ben. A szerződésben a győztes felek kijelentik, hogy Magyarország felelős a háborúban győztes államoknak okozott károkért, a VIII. rész további cikkeiben és függelékeiben pedig részletesen szabályozzák az ennek következtében teljesítendő jóvátétel feltételeit. A szerződésbe foglalt megállapítások megegyeztek az Edvard Beneš cseh politikus által megfogalmazottakkal, aki így vélekedett: „Az egész világ elborzadt ... és megértette, hogy a háborút nem egyedül az egykori Osztrák–Magyar Monarchia végzetes politikája robbantotta ki, hanem sokkal inkább Budapesten, mint Bécsben készítették elő.”

Előzményei

Az Osztrák–Magyar Monarchiához tartozó területekre négy szomszédos állam tartott igényt: a cári Oroszország, Szerbia, Románia és Olaszország. Az első világháború során az 1915-ös londoni egyezményben az antant Szerbiának ígért területeket. 1916-ban titokban odaígérte Erdélyt és Kelet-Magyarországot a Vásárosnamény-Debrecen–Csongrád-Tisza vonalig a Román Királyságnak, ha az hadat üzen az Osztrák–Magyar Monarchiának. Miután Románia szinte azonnal vereséget szenvedett, majd különbékét kötött a Monarchiával, és csak a világháború utolsó napjaiban üzent újra hadat, az antant eleinte vonakodott elismerni a román területi követelések jogosságát. A Monarchia elnyomó nemzetiségi politikájával elégedetlen kisebbségi vezetők, mint például Edvard Beneš cseh nacionalista politikus, a világháború kitörésének pillanatától a nyugati országok vezetőinél lobbiztak a Monarchia feldarabolása és nemzetállamok létrehozása érdekében.

Az antant hatalmak először egy többnemzetiségű, konföderatív monarchiát képzeltek el a háború után, de később világossá vált, hogy Ausztria-Magyarországot nem tudják leválasztani Németországról, és elfogadták Beneš álláspontját. 1918. április 8–10-én Rómában üléseztek az Osztrák-Magyar Monarchia emigráns nemzetiségi politikusai, ahol a kongresszus résztvevői kinyilvánították, hogy nem kívánnak többé a Monarchia keretei között élni. Az 1918. május 29-i nyilatkozatában az Amerikai Egyesült Államok elismerte a római kongresszus határozatait, s a nyilatkozat egyúttal elvetette a korábban wilsoni pontoknak nevezett tervezetet. (Woodrow Wilson amerikai elnök meg kívánta őrizni az Osztrák–Magyar Monarchia gazdasági és politikai egységét, át akarta alakítani azt az Egyesült Államok mintájára az adott határokon belül, demokratikus elveken alapuló önkormányzattal rendelkező nemzetek szövetségévé szervezte volna.)

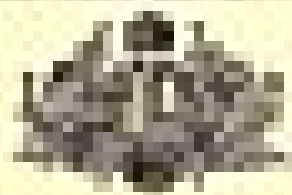

A környező államok haderőinek bevonulását a belgrádi egyezmény tette lehetővé, amelyet 1918. november 13-án, 23 óra 15 perckor írt alá Linder Béla, a magyar kormány megbízottja. Ebben Magyarország hozzájárul a demarkációs vonalak és demilitarizált övezetek antant-csapatok általi megszállásához. A román hadmozdulatok már december 13-án megindultak. A Moldva völgyeiben felvonult két román hadosztály 1919. november 24-én négy oszlopban kezdte meg az előnyomulást a határon, mindössze 5–6000 fős haderővel szállták meg Erdélyt és vonultak folyamatosan nyugat felé.

[21]Károlyi MihályKárolyi Mihály 1918. december 3-án kiáltványt intézett a magyar néphez Fernand Vix vezérkari alezredesnek, a Budapesti Szövetséges Katonai Misszió vezetőjének követelése után.

A MAGYAR SZÉNYVIRÁGOK
ETHNOGRAPHIAI
TÉRKEPE

az ország területének népi jellegének

megmutatására

1890-1891. évi felmérés alapján

az ország területének

népi jellegének

A békeszerződés megszületése

Még 1919 elején a béketanács semleges bizottságokat jelölt ki az etnikai határok megállapítására. Ez a Felvidéken például így zajlott: a semlegesnek nevezett delegáció két tagja cseh születésű amerikai állampolgár volt (Jan Karmezin és Robert Kamev). Ők Kassán a Schalkház szállodában hamisított jegyzőkönyveket vettek fel, amelyek később a tárgyalásokon döntő érvként szerepeltek az elcsatolás mellett. Ugyanakkor a Teleki-féle térképeket nem vették figyelembe. A párizsi békekonferencia 1919 decemberében a békefeltételek átadására delegáció kiküldését kérte a magyar kormánytól. „Apponyi levele, melyben nemcsak a békefeltételek írásbeli átadását, hanem tényleges tárgyalásokat kér, éppúgy, mint több más, a Béketanács elnökéhez intézett jegyzékünk és levelünk válasz nélkül maradt. Végül aztán mégis kaptunk egy meghívót a Quai d'Orsayba, a francia külügyminisztérium palotájába a békefeltételek átvételére. Az ülésre, mely a Quai d'Orsay Salle de l'Horloge nevű termében zajlott le csak elnökünk, az 5 fő delegátus, azaz Popovich, Walkó, Bethlen, Teleki és jómagam, meg néhány szakértő volt meghíva. Egy hosszú, nagy terembe vezettek be bennünket, ahol a Béketanács már panoptikumszerű formában az emelvényen ült. Valószínűleg szándékosan igyekeztek a „vádlottak a bíróság előtt” pszichózist kelteni.